

«14» 12 2021 ж. № 604

БЕКТЕМИН

Панфилов районуна караштуу

Күрпүлдөк айыл өкмөтүнүн төрагасы

Б.С. Шаршенов

«14» 12 2021ж.

Илимий изилдөө иштин жыйынтыгын ишке ашыруу актысы

1. **Автору:** Нургиз Давлетбековна Уманова
2. **Илимий-изилдөө иштин аталышы:** “Суусамыр өрөөнүндөгү жайыттардагы “Алтыгана” бадалдарын геоэкологиялык баалоо жана алар менен күрөшүү технологиялары”.
3. **Кыскача аннотациясы:** Суусамыр өрөөнүндөгү жайыттарды каптап бара жаткан “Алтыгана” бадалдарынын жылдан жылга көбөйүшүн аныктоо жана аларды жок кылуунун жолдорун илимий изилдөө.
4. **Ишке ашыруунун натыйжасы:** “Алтыгана” жапайы бадалдарынын көбөйүүсү менен деградацияга учураган жайыт жерлеринин абалына байкоо жүргүзүлүп, ар тараптуу жайыт жерлерине болгон терс таасирлери аныкталды. Акыркы он жылдык аралыгында алтыгана бадалы канча аянтты ээлеп бара жаткан масштабына арифметикалык жана ArcGIS 10.3. программасы менен эсептөөлөр жүргүзүлдү. Негизги максаты болуп, жапайы өскөн “Алтыгана” бадалдарын жок кылуу үчүн ыкмаларды колдонуу жана ыкмалардын эффективдүүлүгүн изилдөө талаа иштери жасалды. MATLAB программасындагы Ферхюльста моделин колдонуу менен алтыгана бадалынын жайылуу жана өсүү процесси аныкталды.
5. **Ишке ашыруу жери жана убактысы:** Суусамыр өрөөнүндөгү 167-168км тилкесиндеги жайыт жери, өткөрүлгөн убактысы 2019 жылдын май айынан 2021жылдын сентябрь айы.
6. **Ишке ашыруу формасы:**
  - АКШнын Геологиялык кызматынын (USGS) Earthexplorer сайтына жүктөлгөн ачык космосүрөттөр жардамы менен Landsat-7 негизинде ArcGIS 10.3 программалык комплексин колдонуп, алтыгана бадалдын таралуу аянтын изилдөөдө сунушталган аралыктан зондирлөө ыкмасы;
  - Алтыгана жапайы бадалын жок кылуу үчүн сунушталган механикалык ыкмалары жана глифосат курамына кирген гербицидти колдонуу химиялык жол менен жок кылуу технологиялары;
  - MATLAB программасын колдонуу менен чөйрөдөгү алтыгана бадалынын убакытка жараша өсүүсүнүн, аянтта жайылышынын жана тажырыйба аркылуу алынган маалыматтарды тастыктап берүү максатында математикалык моделдештирүү ыкмасы.

Жайыт комитетинин төрагасы

А. Эсенкулов

“Техносфералык коопсуздук”
кафедрасынын башчысы, ф-м.и.к., доцент

И. Козубай